

**Національна технічна група
експертів з питань
імунопрофілактики (НТГЕІ)**

ПОЗИЦІЯ № 18-06/2024-2

**(офіційна заява, згідно з протокольним
рішенням НТГЕІ від 18.06.2024 року № 33)**

**Щодо рекомендації МОЗ України стосовно заходів з імунопрофілактики.
Дані рекомендації НТГЕІ мають рекомендований характер.**

- 1. Надання рекомендації для підготовки проведення додаткових заходів з імунізації населення проти кашлюку, дифтерії та правця (далі – ДЗІ) у 2024 році у випадку відсутності документів підтверджуючих вакцинальний статус.**

У випадку відсутності записів, що підтверджують раніше отриману вакцинацію проти правця, дифтерії, кашлюка, НТГЕІ рекомендує застосовувати один з наступних підходів:

- I. Провести вакцинацію проти відповідних інфекцій за графіком, який відповідає віку
  - a. дорослим провести щеплення з отриманням серії з трьох доз вакцини, що містить правцевий та дифтерійний анатоксини, з дотриманням інтервалу між першою та другою дозами - щонайменше 28 днів, між другою та третьою дозами - щонайменше 6 місяців; щеплення може бути проведене із застосуванням вакцини з ацелюлярним коклюшним компонентом у відповідності до затвердженої інструкції з медичного застосування;
  - b. дітям старшим за один рік та молодшим за 7 років, які не мали жодного щеплення для профілактики вказаних інфекцій - провести щеплення з отриманням серії з трьох доз вакцини, що містить правцевий та дифтерійний анатоксини, з кашлюковим компонентом (з цільноклітинним чи ацелюлярним компонентом) з дотриманням інтервалу між першою та другою дозами - щонайменше 28 днів тижні, між другою та третьою дозами - щонайменше 6 місяців;
  - c. дітям віком від 7 років до 17 років 11 міс 29 днів, які не мали жодного щеплення для профілактики вказаних інфекцій, провести щеплення з отриманням серії з трьох доз вакцини, що містить правцевий та дифтерійний анатоксини, з дотриманням інтервалу між першою та другою дозами - щонайменше 28 днів, між другою та третьою дозами - щонайменше 6 місяців
- II. У разі інформації щодо осіб з відсутніми даними про щеплення, оскільки такі особи розцінюються як не щеплені рекомендуємо скористатись наступним алгоритмом: у разі наявності у особи результатів лабораторних досліджень рівня антитіл до дифтерійного та/чи

правцевого токсинів/анатоксинів взяти їх до уваги з наступним трактуванням

Хвороба	Рівень антитіл	Трактування	Дія
Дифтерія	<0,01 МО/мл	іmunітет відсутній	провести щеплення серією з трьох доз
	0,01–0,099 МО/мл	частковий захист	провести ревакцинацію
	>0.1 МО/мл	повний захист	ревакцинація за віком
Правець	<0,1 МО/мл	іmunітет відсутній	провести щеплення серією з трьох доз
	0,11 - 0,5 МО/мл	частковий захист	провести ревакцинацію
	0,51 - <1,0 МО/мл	повноцінний захист	ревакцинація за віком
	≥1,0 МО/мл	тривалий захист	ревакцинація за віком

Серологічне дослідження рутинно не слід призначати для підтвердження наявності іmunітету, оскільки застосування комерційно доступних тестсистем не завжди може надати правдивий результат, бути достатньо чутливим або стандартизованим для виявлення індукованого вакциною іmunітету, а лабораторні тести, які використовують в дослідницьких лабораторіях, можуть бути недоступними.

Наступні щеплення (ревакцинація) в дорослому віці рекомендовано проводити відповідно до віку (наприклад, 26 років, 36 років, 46 років...), що є важливим з огляду на організаційні аспекти в плануванні планової вакцинації, але не раніше ніж мине 5 років від останньої ревакцинації проти дифтерії та правця. У випадку настання віку, в якому передбачена ревакцинація за віком, та коли не закінчення 5 річний інтервал, наступна планова ревакцинація зсувається на відповідну кількість років від вакцинації за віком до закінчення даного інтервалу. Наступна після цього ревакцинація проводиться за віком.

Для ревакцинації проти дифтерії та правця може бути використана будь-яка вакцина, що містить відповідні анатоксини, та дозволена до використання у даному віці.

НТГЕІ наголошує, що вагітність не є протипоказанням до проведення як планової за віком ревакцинації, так і наздоганяючої вакцинації/ревакцинації. У даному випадку перевагу варто надавати комбінованій вакцині проти дифтерії, правця з ацелюлярним коклюшним компонентом. Такий підхід має на меті захист не лише вагітної, але захист від правця новонародженого та кашлюку немовляти.

2. Використання вакцин з кашлюковим компонентом для проведення щеплень дітям з порушенням календаря до 6 років 11 місяців 29 днів.

- 1) Для дітей з порушенням календаря щеплень та не отримали планову вакцинацію за календарем щеплень у відповідний вік, щеплення до 6 років 11 місяців 29 днів проводиться комбінованою вакциною, до складу якої входить кашлюковий компонент, дифтерійний та правцевий анатоксини.
- 2) Вакцина з цільноклітинним кашлюковим компонентом може використовуватися лише у дітей до виконання віку 6 років 11 місяців 29 днів включно. Після 7 років вакцинація проводиться лише вакцинами з ацелюлярним кашлюковим компонентом.

3. Схеми проведення щеплень дітям з порушенням календаря до 6 років 11 місяців 29 днів (визначення отримання 4 чи 5 доз в рамках ДЗІ з урахуванням щеплювального анамнезу).

У випадку, якщо дитина не отримала жодного щеплення для профілактики кашлюка/дифтерії/правця, то щеплення після виконання дитині 1 року життя і до досягнення віку 6 років 11 місяців 29 днів, проводиться за схемою, що передбачає введення трьох доз. Це однаково стосується вакцин як з цільноклітинним, так і з ацелюлярним кашлюковим компонентом.

Інтервал між введенням першої та другої дози вакцини має складати щонайменше 28 днів, між другою та третьою - щонайменше 6 місяців.

- Якщо третя доза була введена більш як за один рік до виповнення 6 років, то для ревакцинація в 6 років проводиться дифтерійно-правцевим анатоксином. Разом з тим, для ревакцинації може бути використана будь-яка вакцина, що містить дифтерійний та правцевий анатоксини, дозволена до застосування у даному віці (в тому числі і з кашлюковим компонентом).
- Якщо третя доза була введена за менш як один рік до віку 6 років (після досягнення віку 5 років), дана доза може бути зарахована як ревакцинація за віком.

Якщо дитина з порушенням календаря щеплень отримала щонайменше одне щеплення проти кашлюка, дифтерії, правця на першому році життя, то подальші щеплення плануються з розрахунку аби дитина отримала чотири щеплення до виконання віку 6 років 11 місяців 29 днів. Інтервал між введенням доз вакцин має складати між першою та другою дозами щонайменше 28 днів, між другою та третьою дозами - щонайменше 28 днів тижні, між третьою та четвертою (ревакцинація) - щонайменше 6 місяців. Вакцинація проти кашлюка вакцинами, що надані за кошт державного бюджету, проводиться до виконання дитині 6 років 11 місяців 29 днів.